

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Бюджетування в публічній сфері»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u> Рік навчання: <u>3</u>, семестр <u>5,6</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5</u> кредитів Назва кафедри: <u>Аграрного менеджменту та маркетингу</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	д.е.н., доцент Гарбар Жанна Володимирівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	harbar@vsau.vin.ua garbar_janna@ukr.net

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Бюджетування в публічній сфері» є вибірковою компонентою ОПП. Загальний обсяг дисципліни 150 годин: лекції – 16 год., практичні заняття – 28 год., самостійна робота – 106 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Пререквізити: «Потенціал і оцінка бізнесу».

Постреквізити: «Стратегічне планування діяльності підприємства».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Бюджетування в публічній сфері» формує у здобувачів вищої освіти систему загальних та фахових компетентностей, які б дозволили демонструвати знання й розуміння теоретичних, методичних та практичних аспектів розробки, оформлення та презентації бюджетування в публічній сфері.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Бюджетування в публічній сфері» є розкриття сутності економічної політики та фінансового менеджменту у публічному управлінні; ознайомлення слухачів з основними напрямками економічної політики та фінансового менеджменту у публічному управлінні, здійснення економічної політики; розкриття сутності фінансового менеджменту та фінансової стратегії; аналіз та розкриття основних напрямів, реалізації фінансової стратегії в контексті забезпечення економічної безпеки.

Завдання вивчення навчальної дисципліни

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями:

- набуття теоретичних знань з проблем реалізації економічної політики та державного фінансування в публічному управлінні, розуміння сутності основних категорій і понять;
- розуміння сутності сучасних моделей економічного розвитку, ідеологічних, правових та економічних засад управління фінансовими процесами в країнах розвинутої демократії;
- набуття знань методики діагностики економічної політики і фінансового менеджменту розвитку та розуміння їх значення для практики публічного управління;
- набуття навичок вільного користування первинними і додатковими джерелами інформації щодо аналізу та розробки державних програм у сфері економічної політики;
- навчання аналізувати і систематизувати власний практичний досвід публічного службовця і надавати рекомендації щодо удосконалення управління процесами фінансового розвитку, що відбуваються в суспільстві;
- знати концептуальні засади державної політики в сфері економічного розвитку та особливості сучасного державного фінансового менеджменту;
- вміти застосовувати на практиці сучасні методики діагностування і управління процесами економічного розвитку та реалізації фінансового менеджменту в державі;
- оцінювати загальні тенденції економічної політики європейських країн та їх досвід для України;
- аналізувати основні проблеми фінансового менеджменту в державній політиці суспільства та особливості здійснення цих процесів в Україні;
- застосовувати методи державного управління, принципи економічної політики до процесів розвитку українського суспільства;
- визначати як пріоритетні соціальні критерії при оцінці результатів власної діяльності публічного службовця незалежно від її функціонального характеру та галузевої спрямованості;
- розробляти пропозиції до цільових перспективних програм та комплекси заходів, спрямованих на поглиблення соціально-економічних реформ;
- розробляти практичні рекомендації органам державного управління та місцевого самоврядування з проблем економічного розвитку та фінансового менеджменту, їх презентації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Бюджетування в публічній сфері» здобувач вищої освіти повинен сформулювати програмні компетентності.

інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

фахові компетентності:

СК 10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК 13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

програмні результати навчання:

Р 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

Р 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

Р 13. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

План вивчення навчальної дисципліни

Тиждень	Назви тем	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Сутність і значення фінансового планування та прогнозування у фінансовому управлінні підприємств.	2	4	10
2	Теоретичні й організаційні основи бюджетування в системі фінансовоекономічної безпеки підприємства.	2	4	10
3	Загальна характеристика бюджетного методу управління підприємством.	2	4	10
4	Сутність і значення операційного бюджетування в системі управління фінансово-економічною безпекою.	2	2	10
5	Технологія складання фінансового бюджету підприємства.	2	2	10
6	Аналіз та оцінка виконання бюджетів у системі управління фінансовоекономічною безпекою.	1	2	10
7	Оцінка ризиків при складанні бюджетів у системі управління фінансовоекономічною безпекою на підприємстві.	1	2	10
8	Управлінські рішення при бюджетуванні в системі управління фінансовоекономічною безпекою.	1	2	10
9	Бюджетна піраміда. Структуризація підприємства для цілей бюджетування.	1	2	10

10	Організація бюджетного процесу на підприємствах.	1	2	10
11	Автоматизація процесу бюджетування на підприємстві.	1	2	6
Разом		16	28	106

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є основним засобом засвоєння навчального матеріалу під час позааудиторної навчальної роботи. Самостійна робота здобувачів вищої освіти спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачем за час навчання, їх поглиблення, а також набуття та вдосконалення практичних навичок і вмінь відповідно до обраної спеціальності. Виконання здобувачем вищої освіти самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця, який забезпечує викладання даної навчальної дисципліни у ЗВО.

Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розроблення навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Основні види самостійної роботи здобувачів вищої освіти

№ з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання навчального матеріалу (за конспектом лекцій, навчально-методичною і науковою літературою), пошук інформації в бібліотеках, мережі Інтернет, використання баз даних інформаційно-пошукових та довідникових систем	23	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних занять)	33	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (презентації за заданою проблемною тематикою)	25	1 раз на семестр	Обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	25	2 рази на семестр	Тестування у системі СОКРАТ та MOODLE
Разом		106		

Контроль результатів самостійної роботи здобувача вищої освіти може здійснюватися під час аудиторних занять або поза ними у письмовій, усній або змішаній формі з поданням результату самостійної роботи здобувача або у формі тестування.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Список основної та додаткової літератури

Основна:

1. Васильєва Н. В., Гринчук Н. М., Дерун Т. М., Куйбіда В. С., Ткачук А.Ф. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади: практичний посібник. Київ : 2017. 117 с.
2. Впровадження гендерно орієнтованого підходу в бюджетний процес органів місцевого самоврядування: практичний посібник . Проект «Партнерство для розвитку міст». Київ.2021. 61 с.
3. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Національні фінанси: підручник. Київ : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. 660 с.
Дерун Т. М. Практичний посібник з питань формування спроможних територіальних громад. Київ : АМУ, 2015. 40 с.
4. Дяченко С.А.. Публічні, державні та місцеві фінанси: співвідношення понять. Держава та регіони. 2018, № 4. С.59-63.
5. Луніна І.О. Публічні фінанси в макроекономічній політиці зростання : монографія Київ: ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». 2020. 440 с.

Додаткова:

1. Акулов М.Г. Робоча книга з бізнес-планування : методичні рекомендації з написання і розробки бізнес-плану. Умань : ТОВ «Аналітик», 2017. 56 с.
2. Гавриш О.М., Федюнін С.А., Мартиненко М.О. Бізнес-планування та його роль в стратегічному розвитку підприємств зв'язку. *Економічний простір*. 2020. № 156. С. 120-123.
3. Глушенко Л.Д., Лесько О.Й., Бальзан М.В. Теоретичні аспекти та сучасні тенденції бізнес-планування на підприємстві. *Modern Economics*. 2022. № 31. С. 32-37.
4. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
5. Денисенко М.П., Шапошнікова О.М., Будякова О.Ю. Сутність та роль інвестиційного бізнес-планування в сучасних умовах господарювання. *Вчені записки Університету*. 2019. № 1 (53). С. 46-50.
6. Жуков В.В. Сутність та особливості формування процесу бізнес-планування. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 26-1. С. 149-153.
7. Кондратюк О.М., Пшеничний В.І. Бізнес-планування в підприємницькому середовищі: теоретичний аспект. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 26. Ч. 1. С. 90-94.
8. Кравченко М.О., Бояринова К.О., Копішинська К.О. Управління ризиками : навчальний наочний посібник. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2021. 432 с.
9. Методичні рекомендації з розробки бізнес-плану інвестиційних проєктів : Наказ Державного агентства з інвестицій та розвитку від 31.08.2010 р. № 73. URL : <https://ips.ligazakon.net/document/FIN57802>
10. Методичні рекомендації з розробки бізнес-плану підприємств : Наказ Міністерства економіки України від 06.09.2006 р. № 290. URL : <http://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=ae3e0327>
11. Михайленко О., Годун В., Юхименко Є. Розробка бізнес-плану підприємства. *Молодий вчений*. 2021. № 6 (94). С 211-214.
12. Остервальдер О., Піньє І., Бернарда Г., Алан С. Розробляємо ціннісні

- пропозиції. Як створити продукти та послуги, яких хочуть клієнти / пер. з англ. Р. Корнута. Київ : Наш формат, 2018. 324 с.
13. Пекна Г.Б., Білокур Г.В. Бізнес-планування та його роль в сучасних умовах розвитку України. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2018. Вип. 49. С. 197–202.
 14. Про затвердження форми проектної (інвестиційної) пропозиції, на основі якої готується інвестиційний проект, для розроблення якого може надаватися державна підтримка, Порядку розроблення та форми інвестиційного проекту, для реалізації якого може надаватися державна підтримка : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 19.06.2012 р. № 724. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1308-12>
 15. Устенко М.О., Курочка А.Ю., Максимова О.В. Бізнес-планування як інструмент досягнення стратегічних цілей підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. № 64. С. 81-87.
 16. Як написати бізнес-план – одне з актуальних запитань у Google. Нижче покрокова інструкція. URL : <https://biz.liga.net/ua/keysy/all/opinion/kak-napisat-biznes-plan-odin-iz-aktualnyh-voprosov-v-google-nije-poshagovaya-instruktsiya>

Інтернет-ресурси

1. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL : <https://smida.gov.ua>
2. Бібліотека українських підручників. Електронні дані. URL : <http://www.pidruchniki.ws>
3. Верховна Рада України. URL : <http://www.rada.gov.ua>
4. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Кабінет Міністрів України. URL : <http://www.kmu.gov.ua>

Інформаційні ресурси

1. Тестові завдання з навчальної дисципліни «Бізнес-планування» (внутрішній сайт ВНАУ)
2. Методичні розробки (внутрішній сайт ВНАУ), репозиторій ВНАУ.

Контроль і оцінка результатів навчання

У відповідності до положення «Про порядок оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному аграрному університеті», розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів: поточний контроль – загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами лекційних, практичних занять та самостійної роботи – 60 балів (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін., індивідуальні завдання, розв’язування задач та ін.); рубіжний контроль (колоквіум у формі тестування) – 10 балів; показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності – 10 балів, підсумковий контроль, (іспит в усній або тестовій формі) – 30 балів. Разом: 100 балів. Якщо здобувач протягом семестру за підсумками поточного та рубіжного контролів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни

(менше 35 балів), то він до іспиту не допускається. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками поточного та рубіжного контролів є виконання студентом підсумкової контрольної роботи (колоквіуму).

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1	
Участь у дискусії на лекційних та практичних заняттях	10
Виконання аудиторних та домашніх завдань	5
Написання реферату (есе) за заданою проблематикою	5
Виконання контрольних робіт, тестування	5
Індивідуальні та групові творчі завдання (з презентацією за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проєкти)	5
Всього за атестацію 1	30
Атестація 2	
Участь у дискусії на лекційних та практичних заняттях	10
Виконання аудиторних та домашніх завдань	5
Написання реферату (есе) за заданою проблематикою	5
Виконання контрольних робіт, тестування	5
Індивідуальні та групові творчі завдання (з презентацією за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проєкти)	5
Всього за атестацію 2	30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
Підсумкове тестування	
Разом	100

Шкала оцінки знань здобувача вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
01-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка, % від максимального балу	Критерії оцінювання
Відмінно 90–100	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
Добре 75–89	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
Задовільно 66–74	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
Достатньо 60–65	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
Незадовільно 35–59	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
Недостатньо 1–34	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.